

॥ महाकैलासनाथ ध्यानम् ॥

अथाकिञ्चित्करो रामो जानुभ्यामवनिं गतः ।

मीलिताक्षो भयाविष्टः शङ्करं शरणं गतः ॥

स्वरेणाप्युच्चरनुच्चैः शम्भोर्नामसहस्रकम् ।

शिवं च दण्डवद्भूमौ प्रणनाम पुनः पुनः ॥

पुनश्च पूर्ववच्चासीच्छब्दो दिङ्मण्डलं स्वनन् ।

चचाल वसुधा घोरं पर्वताश्च चकम्पिरे ॥

अथ क्षणेन शीतांशुशीतलं तेज आदधत् ।

उन्मीलिताक्षो रामस्तु यावद्यावत्प्रपश्यति ॥

वृषभ ध्यानम्

तावद्दर्श वृषभं सर्वालङ्कारसंयुतम् ।

पीयूषमथनोद्भूतनवनीतस्य पिण्डवत् ॥

प्रोतस्वर्णं मरकतच्छायाशृङ्गद्वयाञ्चितम् ।

नीलरत्नेक्षणं ह्रस्वकण्ठकम्बलभूषितम् ॥

रत्नपल्याणसंयुक्तं निबद्धश्वेतचामरैः ।

घण्टिकाघर्घरीशब्दैः पूरयन्तं दिशो दश ॥

महाकैलासनाथ ध्यानम्

तत्रासीनं महादेवं शुद्धस्फटिकविग्रहम् ।

कोटिसूर्यप्रतीकाशं कोटिशीतांशुशीतलम् ॥

व्याघ्रचर्माम्बरधरं नागयज्ञोपवीतिनम् ।

सर्वालङ्कारसंयुक्तं विद्युत्पिङ्गजटाधरम् ॥

नीलकण्ठं व्याघ्रचर्मोत्तरीयं चन्द्रशेखरम् ॥

नानाविधायुधोद्भासि-दशबाहुं त्रिलोचनम् ।

युवानं पुरुषश्रेष्ठं सच्चिदानन्दविग्रहम् ॥

जगदम्बिका ध्यानम्

तत्रैव च सुखासीनां पूर्णचन्द्रनिभाननाम् ।

नीलेन्दीवरदामाभामुद्यन्मरकतप्रभाम् ॥

मुक्ताभरणसंयुक्तां रात्रिं ताराञ्चितामिव ।

विन्ध्यक्षितिधरोत्तुङ्गकुचभारभरालसाम् ॥

सदसत्संशयाविष्टमध्यदेशान्तरां वराम् ।

दिव्याभरणसंयुक्तां दिव्यगन्धानुलेपनाम् ॥

दिव्यमाल्याम्बरधरां नीलेन्दीवरलोचनाम् ।

अलकोद्भासिवदनां ताम्बूलग्रासशोभिताम् ॥

शिवालिङ्गनसंजातपुलकोद्भासिविग्रहाम् ।

सच्चिदानन्दरूपाढ्यां जगन्मातरमम्बिकाम् ।

सौन्दर्यसारसन्दोहां ददर्श रघुनन्दनः ॥

परिचारक ध्यानम्

स्वस्ववाहनसम्बद्धान्नानायुधलसत्करान् ।

बृहद्रथन्तरादीनि सामानि परिगायतः ।

स्वस्वकान्तासमायुक्तान् दिक्पालान् परितः स्थितान् ॥

नारायण ध्यानम्

अग्रगं गरुडारूढं शङ्खचक्रगदाधरम् ।

कालाम्बुदप्रतीकाशं विद्युत्कान्तिश्रिया युतम् ।

जपन्तमेकमनसा रुद्राध्यायं जनार्दनम् ॥

चतुर्मुख ध्यानम्

पश्चाच्चतुर्मुखं देवं ब्रह्माणं हंसवाहनम् ।

चतुर्वक्त्रैश्चतुर्वेदरुद्रसूक्तैर्महेश्वरम् ।

स्तुवनतं भारतीयुक्तं दीर्घकूर्चं जटाधरम् ॥

परिवार ध्यानम्

अथर्वशिरसा देवं स्तुवन्तं मुनिमण्डलम् ।

गङ्गादितटिनीयुक्तमम्बुधिं नीलविग्रहम् ॥

श्वेताश्वतरमन्त्रेण स्तुवन्तं गिरिजापतिम् ।

अनन्तादिमहानागान् कैलासगिरिसन्नभान् ॥

कैवल्योपनिषत्पाठान्मणिरत्नविभूषितान् ।

सुवर्णवित्रहस्ताढ्यं नन्दिनं पुरतः स्थितम् ॥

दक्षिणे मूषकारूढं गणेशं पर्वतोपमम् ।

मयूरवहनारूढमुत्तरे षण्मुखं तथा ॥

महाकालं च चण्डेशं पार्श्वयोर्भीषणाकृतिम् ।

कालाग्निरुद्रं दूरस्थं ज्वलद्वावाग्निसन्निभम् ॥

त्रिपादं कुटिलाकारं नटभृङ्गिरिटिं पुरः ।

नानाविकारवदनान् कोटिशः प्रमथाधिपान् ॥

नानावाहनसंयुक्तं परितो मातृमण्डलम् ।

पञ्चाक्षरीजपासक्तान् सिद्धविद्याधरादिकान् ॥

दिव्यरुद्रकगीतानि गायन् किन्नरबृन्दकम् ।

तत्र त्रैयम्बकं मन्त्रं जपद्विद्वजकदम्बकम् ॥
गायन्तं वीणया गीतं नृत्यन्तं नारदं दिवि ।
नृत्यतो नाटयन्त्येन रम्भादीनप्सरोगणान् ॥
गायच्चित्ररथादीनां गन्धर्वाणां कदम्बकम् ।
कम्बलाश्वतरौ शम्भुकर्णकुण्डलतां गतौ ॥
गायन्तौ पन्नगौ गीतं कपालं कम्बलं तथा ।
एवं देवसभां दृष्ट्वा कृतार्थो रघुनन्दनः ॥
हर्षगद्गदया वाचा स्तुवन्देवं महेश्वरम् ।
दिव्यनामसहस्रेण प्रणनाम पुनः पुनः ॥

स्तोत्रम्

देव प्रपन्नार्तिहर प्रसीद
प्रसीद विश्वेश्वर विश्ववन्द्य ।
प्रसीद गङ्गाधर चद्रमौळे
मां त्राहि संसारभयादनाथम् ॥

त्वत्तो हि जातं जगदेतदीश

त्वय्येव भूतानि वसन्ति नित्यम् ।

त्वय्येव शम्भो विलयं प्रयान्ति

भूमौ यथा वृक्षलतादयोऽपि ॥

ब्रह्मेन्द्ररुद्राश्च मरुद्गणाश्च

गन्धर्वयक्षासुरसिद्धसङ्घाः ।

गङ्गादिनद्यो वरुणालयाश्च

वसन्ति शूलिंस्तव वक्रमन्ति ॥

त्वन्मायया कल्पितमिन्दुमौले

त्वय्येव दृश्यत्वमुपैति विश्वम् ।

भ्रान्त्या जनः पश्यति सर्वमेत-

च्छुक्तौ यथा रूप्यमहिं च रज्जौ ॥

तेजोभिरापूर्य जगत्समग्रं

प्रकाशमानः कुरुषे प्रकाशम् ।

विनाप्रकाशं तव देवदेव

न दृश्यते विश्वमिदं क्षणेन ॥

अल्पाश्रयो नैव बृहन्तमर्थं

धत्तेऽगुरेको नहि विन्ध्यशैलम् ।

तद्वक्रमात्रे जगदेतदस्ति

त्वन्माययैवेति च निश्चिनोमि ॥

रज्जौ भुजङ्गो भयदो यथैव

न जायते नास्ति न चैति नाशम् ।

त्वन्मायया केवलमात्तरूपं

तथैव विश्वं त्वयि नीलज्ज्कण्ठ ॥

विचार्यमाणो तव यच्छरीर-

माधारभावं जगतामुपैति ।

तदप्यवश्यं मदविद्ययैव

पूर्णाश्चिदानन्दमयो यतस्त्वम् ॥

पूजेष्टपूर्तादि वरक्रियाणां

भोक्तुः फलं यच्छसि शस्तमेव ।

मृषैतदेवं वचनं पुरारे

त्वत्तोऽस्थि भिन्नं नच किञ्चिदेव ॥

अज्ञानमूढा मुनयो वदन्ति

पूजोपचारादि बहिः क्रियाभिः ।

तोषं गिरीशो भजतीति मिथ्या

कुतस्त्वमूर्तस्य तु भोगलिप्सा ॥

किञ्चिद्दलं वा चुलोकोदकं वा

यत्त्वं महेश प्रतिगृह्य दत्से ।

त्रैलोक्यलक्ष्मीमपि तज्जनेभ्यः

सर्वं त्वविद्याकृतमेव मन्ये ॥

व्याप्नोषि सर्वा विदिशो दिशश्च

त्वं विश्वमेकः पुरुषः पुराणः ।

नष्टेऽपि तस्मिंस्तव नास्ति हानि-

घटे विनष्टे नभसो यथैव ॥

यथैकमाकाशगमर्काबिम्बं

क्षुद्रेषु पात्रेषु जलान्वितेषु ।

भजत्यनेकप्रतिबिम्बभावं

तथा त्वमन्तःकरणेषु देव ॥

सुसजने वाप्यवने विनाशे

विश्वस्य किञ्चित्तव नास्ति कार्यम् ।

अनादिभिर्देहभृतामदृष्टै-

स्तथापि तत्स्वप्नप्रवदातनोषि ॥

स्थूलस्य सूक्ष्मस्य जडस्य देह-

द्वयस्य शम्भो न चिदं विनास्ति ।

अतस्त्वदारोपणमातनोति

श्रुतिः पुरारे सुखदुःखयोः सदा ॥

नमः सच्चिदम्भोधिहंसाय तुभ्यं

नमः कालकण्ठाय कालात्मकाय ।

नमस्ते समस्ताघसंहरकर्त्रे

नमस्ते मृषाचित्तवृत्त्यैकभोक्त्रे ॥

एवं प्रणम्य विश्वेशं पुरतः प्राञ्जलिः स्थितः ।

विस्मितः परमेशानं जगदे रघुनन्दनः ॥

महादेव उवाच

मृतिबीजं भवेज्जन्म जन्मबीजं भवेन्मृतिः ।

घटयन्त्रवदश्रान्तो बंभ्रमीत्यनिशं नरः ॥

गर्भे पुंसः शुक्रपाताद्यदुक्तं मरणावधि ।

तदेतस्य महाव्याधेर्मत्तो नान्योऽस्ति भेषजम् ॥

O rAghava, this great disease named samsAra that involves the cycle of birth and death has only one cure and that is Me, states mahAdeva.

॥ mahākailāsanātha dhyānam ॥

athākīñcitkaro rāmo jānubhyāmavaniṃ gataḥ ।

mīlitākṣo bhayāviṣṭaḥ śaṅkaraṃ śaraṇaṃ gataḥ ॥

svareṇāpyuccaranuccaiḥ śambhornāmasahasrakam ।

śivaṃ ca daṇḍavadbhūmau praṇanāma punaḥ punaḥ ॥

punaśca pūrvavaccāsicchabdo diṇmaṇḍalaṃ svanan ।

cacāla vasudhā ghoraṃ parvatāśca cakampire ॥

atha kṣaṇena śītāmśuśītaṁ teja ādadhat |

unmīlitākṣo rāmastu yāvadyāvatprapaśyati ||

vṛṣabha dhyānam

tāvaddadarśa vṛṣabhaṁ sarvālaṅkārasaṁyutam |

pīyūṣamathanodbhūtanavanītasya piṇḍavat ||

protasvarṇaṁ marakatacchāyāśṛṅgadvayāñcitam |

nīlaratnekṣaṇaṁ hrasvakaṇṭhakambalabhūṣitam ||

ratnapalyāṇasaṁyuktaṁ nibaddhaśvetacāmaraiḥ |

ghaṇṭikāghargharīśabdaiḥ pūrayantaṁ diśo daśa ||

mahākailāsanātha dhyānam

tatrāsīnaṁ mahādevaṁ śuddhasphaṭikavigraham |

koṭisūryapratikāśaṁ koṭīśītāmśuśītaṁ ||

vyāghracarmāambaradharaṁ nāgayajñopavītinam |

sarvālaṅkārasaṁyuktaṁ vidyutpiṅgajaṭādharam ||

nīlakaṇṭhaṁ vyāghracarmottariyaṁ candraśekharam ||

nānāvīdhāyudhodbhāsi-daśabāhuṁ trilocanam |

yuvānaṁ puruṣaśreṣṭhaṁ saccidānandavigraham ||

jagadambikā dhyānam

tatraiva ca sukhāsīnāṁ pūrṇacandranibhānanām |

nīlendīvaradāmābhāmudyanmarakataprabhām ||

muktābharaṇasaṃyuktām rātrim tārāñcitāmiva ।
vindhyaṣṭidharottuṅgakucabhārabharālasām ॥
sadasatsaṃśayāviṣṭamadyadeśāntarām varām ।
divyābharaṇasaṃyuktām divyagandhānulepanām ॥
divyamālyāambaradharām nilendīvaralocanām ।
alakodbhāsivadanām tāmbūlagraśasobhitām ॥
śivāliṅganaśāñjātapulakodbhāsivigrahām ।
saccidānandarūpāḍhyām jaganmātaramambikām ।
saundaryasārasandohām dadarśa raghunandanaḥ ॥

paricāraka dhyānam

svasvavāhanasambaddhānnānyudhalasatkarān ।
bṛhadrathantarādīni sāmāni parigāyataḥ ।
svasvakāntāsamāyuktān dikpālān paritaḥ sthitān ॥

nārāyaṇa dhyānam

agragam garuḍārūḍham śaṅkhacakraḡadādharam ।
kālāmbudapratikāśam vidyutkāntīśriyā yutam ।
japantamekamanasā rudrādhyāyam janārdanam ॥

caturmukha dhyānam

paścāccaturmukham devam brahmāṇam haṃsavāhanam ।
caturvaktraīscaturvedarudrasūktairmaheśvaram ।

stuvanataṃ bhāratīyuktaṃ dīrghakūrcaṃ jaṭadharam ||

parivāra dhyānam

atharvaśirasā devaṃ stuvantaṃ munimaṇḍalam |

gaṅgāditaṭinīyuktamambudhiṃ nīlavigraham ||

śvetāśvataramantreṇa stuvantaṃ giriajāpatim |

anantādimaḥānāgān kailāsaḡirisannbhān ||

kaivalyopaniṣatpāṭhānmaṇiratnavibhūṣitān |

suvarṇavetraḡastāḡdhyāṃ nandinaṃ purataḡ sthitam ||

dakṣiṇe mūṣakārūḡdham gaṇeśaṃ parvatopamam |

mayūravanārūḡdhamuttare ṣaṇmukhaṃ tathā ||

mahākālaṃ ca caṇḡeśaṃ pārśavyorbhīṣaṇākṛtim |

kālāgnirudraṃ dūrasthaṃ jvaladdāvāgnisannibham ||

tripādaṃ kuṭilākāraṃ naṭabhṛṅgiriṭim puraḡ |

nānāvīkāravadanān koṭīṣaḡ pramathādhipān ||

nānāvāhanasaṃyuktaṃ parito māṭṛmaṇḡalam |

pañcākṣarijapāsaktān siddhavidyādharādīkān ||

divyarudrakagītāni gāyan kinnarabṛṇdakam |

tatra traiyambakaṃ mantraṃ japaddvijakadambakam ||

gāyantaṃ viṇayā gītaṃ nṛtyantaṃ nāradaṃ divi |

nṛtyato nāṭyanṛtyena rambhādīnapsarogaṇān ||

gāyaccitrarathādīnāṃ gandharvāṇāṃ kadambakam |

kambalāśvatarau śambhukarṇakuṇḡalataṃ gatau ||

gāyantau pannagau gītaṁ kapālaṁ kambalaṁ tathā |
evaṁ devasabhāṁ dṛṣṭvā kṛtārtho raghunandanaḥ ||
harṣagadgadayā vācā stuvandevaṁ maheśvaram |
divyanāmasahasreṇa praṇanāma punaḥ punaḥ ||

stotram

deva prapannārtihara prasīda
prasīda viśveśvara viśvavandya |
prasīda gaṅgādhara cadramaule
mām trāhi saṁsārabhayādanātham ||

tvatto hi jātaṁ jgadetadīśa
tvayyeva bhūtāni vasanti nityam |
tvayyeva śambho vilayaṁ prayānti
bhūmau yathā vṛkṣalatādayo'pi ||

brahmendrarudrāśca marudgaṅāśca
gandharvayakṣāsurasiddhasaṅghāḥ |
gaṅgādinadyo varuṇālayāśca
vasanti sūlimstava vaktramanti ||

tvanmāyayā kalpitamindumaule
tvayyeva dṛṣyatvamupaiti viśvam |

bhrāntyaḥ janaḥ paśyati sarvameta-
cchuktau yathā rūpyamahim ca rajjau ॥

tejobhirāpūrya jagatsamagram
prakāśamānaḥ kuruṣe prakāśam ।
vināprakāśam tava devadeva
na dṛśyate viśvamidaḥ kṣaṇena ॥

alpāśrayo naiva bṛhantamarthaḥ
dhatte'ṅureko nahi vindhyaśailam ।
tadvaktramātre jagadetadasti
tvanmāyayaiveti ca niścinomi ॥

rajjau bhujāṅgo bhayado yathaiva
na jāyate nāsti na caiti nāśam ।
tvanmāyayā kevalamāttarūpaḥ
tathaiva viśvaḥ tvayi nilajkaṅṭha ॥

vicāryamāṇo tava yaccharīra-
mādhārabhāvaḥ jagatāmupaiti ।
tadapyavaśyaḥ madavidyayaiva
pūrṇaścidānandamayo yatastvam ॥

pūjeṣṭapūrtādi varakriyāṇām
bhoktuḥ phalaṁ yacchasi śastameva ।
mṛṣaitadevaṁ vacanaṁ purāre
tvatto'sthi bhinnaṁ naca kiñcideva ॥

ajñānamūḍhā munayo vadanti
pūjopacārādi bahiḥ kriyābhiḥ ।
toṣaṁ girīśo bhajatīti mithyā
kutastvamūrtasya tu bhogalipsā ॥

kiñciddalaṁ vā culokodakaṁ vā
yattvaṁ maheśa pratigṛhya datse ।
trailokyalakṣmīmapi tajjanebhyaḥ
sarvaṁ tvaividyaḥkṛtameva manye ॥

vyāpnoṣi sarvā vidiśo diśaśca
tvaṁ viśvamekaḥ puruṣaḥ purāṇaḥ ।
naṣṭe'pi tasmimstava nāsti hāni-
rghaṭe vinaṣṭe nabhaso yathaiva ॥

yathaikamākāśagamarkabimbaṁ
kṣudreṣu pātreṣu jalānviteṣu ।
bhajatyanekapratibimbabhāvaṁ

tathā tvamantaḥkaraṇeṣu deva ॥

susarjane vāpyavane vināśe

viśvasya kiñcittava nāsti kāryam ।

anādibhirdehabhṛtāmadr̥ṣṭai-

stathāpi tatsvapnavadātanosi ॥

sthūlasya sūkṣmasya jaḍasya deha-

dvayasya śambho na cidam vināsti ।

atastvadāropanamātanoti

śrutiḥ purāre sukhaduḥkhayoḥ sadā ॥

namaḥ saccidambhodhihamsāya tubhyaṁ

namaḥ kālakaṇṭhāya kālātmakāya ।

namaste samastāghasamharakartre

namaste mṛṣācittavṛtṭyaikabhoktre ॥

evam praṇamya viśveśam purataḥ prāñjaliḥ sthitaḥ ।

vismitaḥ parameśanam jagade raghunandanaḥ ॥

mahādeva uvāca

mṛtibijaṁ bhavejjanma janmabijaṁ bhavenmṛtiḥ ।

ghaṭayantravadaśrānto bambhramītyaniśam naraḥ ॥

garbhe puṁsaḥ śukrapātādyaduktaṁ maraṇāvadhi ।

tadetasya mahāvvyādhermatto nānyo'sti bheṣajam ॥

O rAghava, this great disease named samsAra that involves the cycle of birth and death has only one cure and that is Me, states mahAdeva.

॥ इति शिवम् ॥

www.kamakotimandali.com